

Henryk Wiklak

Stobnica - Trzymorgi, gm. Ręczno, woj. piotrkowskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 10, 43-44

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STARY ZAMEK, gm. Sobótka
woj. wrocławskie
Stanowisko 2a

Muzeum Archeologiczne
we Wrocławiu

Badania prowadzili mgr mgr Jerzy i Krystyna Romanowie. Finansowało Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu. Czwarty sezon badań. Osada wielokulturowa z młodszej epoki kamienia, epoki brązu, żelaza i okresu wczesno-średniowiecznego.

Ogółem przebadano obszar o powierzchni 550 m². Odkryto i wyeksplorowano 120 obiektów osadniczych - jam oraz kilkanaście śladów po słupach z różnych okresów. Odkryto dalsze obiekty związane z najstarszą fazą kultury ceramiki wstęgowej rytej, m.in. część dużego domu oraz kilka grobów szkieletowych. Ogromna większość innych obiektów związana była z osadnictwem kultury pucharów lejkowatych i amfor kulistych. Z tą ostatnią związane jest odkrycie glinianej łyżki.

Kultura łużycka reprezentowana jest przez kilka obiektów o funkcji bliżej nieokreślonej oraz przez kilka śladów po słupach. Do ciekawych odkryć należą szpile brązowe odkryte w obiektach osadniczych.

Z okresem wczesnośredniowiecznym wiąże się kilka jam zasobowych i gospodarczych. W ich obrębach odkryto fragmenty żaren nieckowatych i rotacyjnych. Wczesnośredniowieczny materiał ceramiczny wykazuje wyraźny charakter dwufazowy i może być datowany w przedziałach od X-XII w. do XII-XIV w.

STOBNICA-TRZYMORGI, gm. Ręczno
woj. piotrkowskie
Stanowisko 2

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził dr Henryk Wiklak. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Kontynuacja badań z lat ubiegłych. Obiekt wielokulturowy. Osada z młodszej epoki kamienia, ślady osadnictwa z III okresu epoki brązu /Mont./ i z okresu halsztackiego, późnego okresu lateńskiego, okresu rzymskiego oraz z wczesnego średniowiecza.

Celem badań było poszerzenie terenu badawczego: a/ w pobliżu odkrycia w roku ubiegłym śladów domu nr 1 kultury ceramiki grzebykowo-dolkowej ze schyłku młodszej epoki kamienia, b/ domu nr 2 kultury we-

nedzkiej z okresu późnolateńskiego, c/ przebadanie luk między wykopami z lat ubiegłych. Ogółem przebadano w roku bieżącym 15 odcinków o łącznej powierzchni 375 m².

W wyniku badań odkryto: 1/ dalszą część domu nr 1 kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej, 2/ pozostałą część domu nr 2 kultury wenedzkiej z późnego okresu lateńskiego, 3/ trzy paleniska domowe również kultury wenedzkiej z okresu rzymskiego, 4/ 51 różnych jam, z których znaczna część była śladem po konstrukcjach słupowych nie zidentyfikowanych budowli.

Materiały ruchome stanowią: 1/ ułamki naczyń glinianych kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej, kultury wenedzkiej z okresów późnolateńskiego i rzymskiego oraz z okresu wczesnośredniowiecznego, 2/ grudki polepy, 3/ węgle drzewne, 4/ materiały krzemienne - głównie odpadki, wióry, rzadziej narzędzia.

Na szczególną uwagę zasługuje tu odkrycie pozostałej części domu kultury ceramiki grzebykowo-dołkowej. Zarys tego domu wyznaczała lekko brunatnoszara plama piasku z drobnitkami, rzadko rozrzuconymi okruciami węgla drzewnego oraz dołki kilkunastocentymetrowej średnicy, będące śladami po słupach w ścianach zewnętrznych budynku. Odkryty więc w całości zarys poziomy domu miał kształt z lekka półkolisty /a nie prostokątny jak to sądzono na podstawie częściowego jego odkrycia w roku ubiegłym/. Dom zorientowany był osią dłuższą z południowego-wschodu na północny-zachód. Długość domu wynosiła 6 m, szerokość 4 m. Palenisko usytuowane było we wschodniej jego części. Inwentarz domu stanowiły ułamki naczyń glinianych, grudki polepy i przedmioty krzemienne.

Na uwagę zasługuje również odkryta pozostała część domu nr 2 kultury wenedzkiej z późnego okresu lateńskiego. Odsłonięto północny jego narożnik, który wyznaczała cienka warstwa kulturowa w postaci szarych plam na żółtym tle piasku oraz dołki po słupach będące śladem szkieletu jego konstrukcji. Był to dom prostokątny o wymiarach 5 x 3,5 m, zorientowany w kierunku z południowego-wschodu na północny-zachód, stojący na powierzchni ziemi, o konstrukcji słupowej. Ślady słupów widoczne były w narożnikach domu i jego ścianach bocznych. Palenisko usytuowane było w pobliżu ściany szczytowej, południowo-wschodniej. Inwentarz domowy stanowiły ułamki naczyń glinianych, grudki polepy, drobne węgle drzewne. Dom nr 4 również kultury wenedzkiej prawdopodobnie z późnego okresu lateńskiego odkryto tylko fragmentarycznie na całej długości ściany południowej, wydaje się, że zorientowany był z południowego-zachodu na północny-wschód, a więc odwrotnie niż domy 2 i 3 omawianej kultury.

Osadnictwo wczesnośredniowieczne reprezentują tylko ułamki naczyń glinianych z III okresu wczesnośredniowiecznego.

Materiały z badań znajdują się w MAiE w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.